

996.240. V.H.2.
Cent. comm.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

's-GRAVENHAGE

996.0 EEG v.k.
juuvel
alg

Aan de Leden van de
Coördinatie Commissie voor
Europese Integratie- en
Associatieproblemen

Directie/~~afdeling~~: DGES

Datum: 10 september 1962

Onderwerp: Onderhandelingen EEG-VK

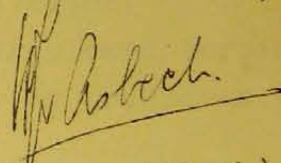
Kenmerk: 130.839

Foto-no: 11.219

./.
Hierbij zend ik U een in interdepartementaal overleg opgestelde nota, waarin wordt ingegaan op enige vraagstukken die zich voordoen in verband met de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de EEG.

Deze nota zou onder punt 4 van de agenda van de vergadering der Coördinatie Commissie van 12 dezer kunnen worden besproken.

De wnd. Secretaris,

(H.J. van Asbeck)

Vraagstukken in verband met de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de EEG. September 1962.

In deze nota worden de vraagstukken behandeld, die hetzij onmiddellijk bij de hervatting van de onderhandelingen, hetzij op enig later tijdstip te Brussel aan de orde zullen komen. De bepaling van het Nederlandse standpunt blijft gebaseerd op de overweging dat de toetreding van het VK op korte termijn mogelijk moet worden gemaakt en dat derhalve bereidheid dient te bestaan om te geraken tot passende oplossingen voor de gerezen problemen, met name t.a.v. het Gemenebest. De inhoud van datgene wat in EEG-verband reeds bereikt is, mag daarbij echter niet wezenlijk aangetast worden. Hierbij is thans in zoverre een nieuw tactisch element gekomen, dat Nederland van 1 oktober a.s. af het voorzitterschap van de conferentie zal bekleden. Dit brengt met zich mee enerzijds een grotere noodzaak om onzerzijds door het nemen van initiatieven het vinden van een oplossing te bevorderen en anderzijds een wat moeilijker positie t.a.v. die onderwerpen waar Nederland binnen de Zes een geïsoleerd standpunt inneemt. De hieruit te trekken konsekwenties, evenals de bepaling van het tijdstip waarop nieuwe onderwerpen (zoals de institutionele bepalingen) in de onderhandelingen geïntroduceerd worden, vormen een belangrijk onderdeel van de voorbereiding van de werkzaamheden aan Nederlandse zijde.

De nota behandelt uitsluitend problemen verband houdend met de toetreding tot de EEG en niet de problemen t.a.v. Euratom en KSG.

1. Landbouwprodukten uit de gematigde luchtstreken.

Aangezien op dit ogenblik het resultaat van de Commonwealth Prime Ministers Conference nog moet worden afgewacht en niet te voorspellen is in hoeverre de Engelse delegatie op de overeengekomen formuleringen voor de "comparable outlets" terug zou wensen te komen, kan thans alleen geconstateerd worden dat de volgende onderwerpen nog geregeld dienen te worden:

- a) vaststelling van de degressie in het toekennen van de intracommunautaire preferentie (forfaitair bedrag) aan granen uit het Gemenebest bij invoer op de Engelse markt.

- b) de overgangsregelingen voor zuivelprodukten, rund- en kalfs- vlees, schape- en lamsvlees, suiker en bloem.
- c) de interpretatie van artikel 2 van het financieel reglement.

ad a. T.a.v. dit probleem is geen nieuwe standpuntbepaling van Nederland vereist. Het bestaande Nederlands-Duitse voorstel (100 % preferentie in het eerste en tweede jaar, 75 % in het derde en vierde jaar, 50 % in het vijfde en zesde jaar) kan worden gehandhaafd, doch iedere andere formule, die in een reële preferentie resulteert voor het Gemenebest, is eveneens acceptabel.

ad b. Van eminent belang bij de verdere uitwerking van overgangsregelingen is de zuivelsektor, mede in verband met de algemene toezegging die de Gemeenschap gedaan heeft t.a.v. de Nieuw-Zeelandse belangen. Een nadere precisering lijkt op korte termijn gewenst. Hoewel niet verwacht mag worden dat Nederland, met het oog op zijn grote exportbelangen, met iedere regeling akkoord zou kunnen gaan, zouden wij niettemin kunnen instemmen met een dubbele garantie voor de Nieuw-Zeelandse boterexport, nl. zowel in de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van een gemeenschappelijk zuivelbeleid als in de periode na de inwerkingtreding daarvan. Voor de eerstgenoemde periode is denkbaar en aanvaardbaar een garantie voor Nieuw-Zeeland waarbij de boteruitvoer op het tegenwoordige peil wordt gehandhaafd. Dit zou o.m. inhouden dat het stelsel van kontingentering, zoals thans door Engeland wordt toegepast, voorlopig zou dienen te worden gehandhaafd. De kontingenten voor de EEG-landen zouden echter geleidelijk moeten worden verhoogd, waarmede tevens druk zal worden uitgeoefend op de totstandkoming van het gemeenschappelijk beleid en de mondiale regeling. Nader zou kunnen worden bezien, of de op deze wijze uitgeoefende druk voldoende is. Voor de periode van het gemeenschappelijk beleid - bij de totstandkoming waarvan het VK nauw betrokken zal dienen te worden vanwege de re-percussies op de invoer uit het Gemenebest - zou dienen te worden voorzien in een preferentiële regeling van aflopende aard, overeenkomstig die welke geldt voor de invoer van

Gemenebest-granen. Deze regelingen vervallen uiteraard bij het totstandkomen van een mondiaal akkoord, waarbij Australië en Nieuw-Zeeland de voornaamste partijen aan producentenzijde zullen zijn. Het lijkt bezwaarlijk om bovenstaande regelingen alleen toe te kennen aan Nieuw-Zeeland en niet aan Australië, dat eveneens een belangrijke boteruitvoer heeft.

Met betrekking tot de vleessektor kan worden opgemerkt dat de handel in varkensvlees zich uit de aard der zaak weinig leent voor een mondiale regeling aangezien alle belangrijke producenten- en consumentenlanden lid van de Gemeenschap zullen zijn. De geringe Gemenebestbelangen op dit punt zouden wellicht in een speciale overgangsregeling opgevangen kunnen worden. T.a.v. schape- en lamsvlees is er uiteraard wel een aanzienlijke Gemenebestbelang, doch het probleem hier is veeleer de bescherming van de Britse producent en de Engelse wens tot behoud van de "deficiency payments". Dit vraagstuk dient daarom bezien te worden in het kader van de Engelse landbouw.

Anders ligt de zaak bij rundvlees. In afwachting van het inwerkingtreden van het EEG-beleid kan de Britse invoer op de bestaande basis plaats blijven vinden. Het Meat Agreement met Australië zou tot die tijd kunnen blijven gelden, al zal daar een "EEG-clausule" in dienen te worden ingebouwd. In de periode van Britse deelname aan het gemeenschappelijk beleid dient een overeenkomstige regeling, als voor granen, getroffen te worden ten behoeve van de uitvoer uit het Gemenebest. Het voornemen zulks te doen kan nu reeds worden aangegeven en als tegenhanger worden voorgesteld van genoemde EEG-clausule.

Suiker. De Commonwealth Sugar Agreement kan onverkort gehandhaafd blijven in de periode voor de inwerkingtreding van het gemeenschappelijk suikerbeleid (dit geldt ook voor Zuid-Afrika). In het gemeenschappelijk beleid zouden de Britse verplichtingen tegenover het Gemenebest ingebouwd kunnen worden, waarbij te bedenken valt dat de betrokken producentenlanden van het Gemenebest, met uitzondering van Australië

waarschijnlijk geassocieerd zullen worden. Hierbij moet worden uitgegaan van het principe dat de geassocieerde Gemeenebest-partners in het kader van het gemeenschappelijk suikerbeleid minstens voor de hoeveelheden, die thans zijn neergelegd in het Commonwealth Sugar Agreement, moeten kunnen concurreren op gelijke voorwaarden met de huidige geassocieerde landen. Waarschijnlijk zal de Gemeenschap daarbij niet geheel aan speciale prijssteun voor de producenten uit deze landen kunnen ontkomen. Voor Australië zal een aparte regeling nodig zijn, die althans gedurende de overgangperiode een zekere geprivilegieerde afzet mogelijk maakt.

De problemen van de invoer van bloem uit het Gemeenebest zijn nog in studie bij het Ministerie van Landbouw en Visserij.

ad c. In de controverse rondom het Financiëel Reglement zal Nederland zich op het standpunt dienen te stellen, dat van het Verenigd Koninkrijk niets meer (maar ook niets minder) verlangd mag worden dan aanvaarding van het reglement, zonder interpretatie-verklaringen of andere toezeggingen. Hiervan zal in zoverre moeten worden afgeweken dat niet ontkend kan worden dat Minister Schaus namens de Zes één toelichtende verklaring aan de Engelsen heeft voorgelegd met de vraag of zij zich daarmee konden verenigen^{x)}. Als

x)

Deze verklaring luidt als volgt:

"Le même article 2 (van het Financieel Reglement) prévoit que le Conseil engage en temps utile la procédure à l'article 201 du Traité en vue de mettre en oeuvre le principe précité. Il faut comprendre cette disposition dans ce sens que, dès à présent, la décision quant au transfert à la Communauté de la totalité des prélèvements, dans le stade du marché unique, est acquise et que cette procédure vise simplement la mise en oeuvre de cette décision. Les Gouvernements sont par conséquent engagés dès maintenant à faire tout ce qui est dans leur pouvoir pour faire aboutir cette procédure et ne peuvent pas l'utiliser pour remettre en question la décision intervenue sur l'affectation du prélèvement." Op de vraag van Minister Schaus heeft Minister Heath destijds niet geantwoord, hangende een bestudering van de tekst.

voorzittend land zou Nederland echter moeten weigeren mede te werken aan het introduceren van nieuwe interpretaties. Diskussies over de uitwerking van het Reglement dienen uitsluitend in de EEG-Raad plaats te vinden.

Voor dit standpunt pleit niet alleen de overweging dat het ongewenst moet worden geacht de onderhandelingen te verzwaren met een materie, die niet direkt met de toetreding samenhangt en derhalve in intra-EEG verband behoort te worden behandeld, maar ook dat de door de Franse delegatie beoogde interpretatie van het Reglement zou leiden tot een overhaaste procedure waar geen Nederlandse belangen mee gediend zijn. Het in de verordening voorziene Raadsbesluit met het oog op parlementaire ratificatie in elk der Lidstaten (art. 2) zal niet overhaast, doch "en temps utile" moeten volgen, waarbij een belangrijk element van beoordeling zal zijn in hoeverre (aan het einde van de overgangsperiode) inderdaad die gemeenschappelijke markt en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid zijn gerealiseerd (zuivel!), die de logische voorwaarde zijn voor een volledige afdracht van de heffingen aan de Gemeenschap.

Gezien het feit dat de Engelse delegatie reeds herhaaldelijk verklaard heeft het Reglement zonder reserves te aanvaarden, kan voorlopig volstaan worden met de Engelsen te herinneren aan het feit dat zij nog een antwoord schuldig zijn op de - alleszins redelijke - verklaring van Minister Schaus. In eerste instantie ware vol te houden, dat met een positief Engels antwoord aan de Franse wensen voldoende tegemoet is gekomen. Aangezien echter te verwachten valt dat het probleem hiermede niet uit de wereld geholpen kan worden, dient een standpunt voorbereid te worden, dat in het uiterste geval zou kunnen worden ingenomen. Daarbij is onderscheid te maken tussen de materiële zijde van de Franse interpretatie (aftrek van de heffingen-bijdrage van andere nationale bijdragen) en de formele zijde (Raadsbesluit "en temps utile" of ratificatie nù). Met het oog hierop zou een werkgroep op korte termijn bijeen dienen te komen.

2. Industriële Nulrechten.

T.a.v. de drie belangrijkste produkten, lood, zink en alumi-

nium, bevindt Nederland zich in het gesprek tussen de Zes in een geïsoleerde positie. Terwijl bij aluminium het Nederlands standpunt (een laag recht of een ruim tariefkontingent, zoals is geresulteerd uit de G-lijst onderhandelingen) met het Engelse overeenstemt, is het niet uitgesloten dat de Engelsen het voorstel van de vijf en de Commissie voor lood en zink zullen aanvaarden, hetgeen tot gevolg kan hebben, dat alleen Nederland een oplossing in de weg zal staan.

Het voorstel van de vijf partnerlanden en de Commissie is voor Nederland onaanvaardbaar, daar tegenover het afschaffen van tariefkontingenten en het instellen van een sub-positie in het douanetarief voor "plomb d'oeuvre" met een nulrecht geen enkel reëel voordeel staat, in tegenstelling tot de partnerlanden, die wel smelters- en mijnbelangen hebben.

Indien geen andere oplossing gevonden zou kunnen worden, zou voor de laatste twee produkten overwogen kunnen worden of niet akkoord kan worden gegaan met de door de overige Lidstaten voorgestelde oplossing op voorwaarde dat het bestaande tariefkontingent voor wat althans Nederland betreft zal worden gehandhaafd.

Wat betreft aluminium zou, zoals reeds in het ministeriële gesprek van 24-27 juli 1962 werd geïndiceerd, akkoord gegaan kunnen worden met het toekennen van een tariefkontingent aan het Verenigd Koninkrijk, waarvan de omvang mede bepaald zou worden door de voorzieningsmogelijkheden binnen de Gemeenschap, mits daardoor aan het Nederlands tariefkontingent niets wordt afgedaan.

Ten aanzien van courantpapier zou akkoord gegaan kunnen worden met een formele garantie, dat bij toetreding van het Verenigd Koninkrijk een tariefkontingent zal worden verleend overeenkomende met de huidige invoer uit Canada en dat een toetreding c.q. associatie van de Skandinavische landen geen invloed zal hebben op dit tariefkontingent. Op te merken valt, dat hiermede de Engelsen verder tegemoet zal worden gekomen dan bij een zuivere toepassing van art. 25 lid 1 van het Verdrag van Rome.

3. Verwerkte voedingsmiddelen.

De reactie van de EEG op de Britse verzoeken voor nulrechten, rechtenverlagingen en/of tariefkontingenten voor een lange lijst

van verwerkte landbouwprodukten heeft tot dusverre de vorm aangenomen van een aanbod van een tariefdécalage, aangevuld met tariefverlagingen op enkele posten. Mocht deze reactie onvoldoende blijken, dan zou Nederland medewerking dienen te verlenen aan een uitbreiding van dit aanbod:

- 1e door het aantal posten, waarop het buitentarief verlaagd kan worden te vergroten en
- 2e door in te gaan op het Engelse verzoek tot het instellen van tariefkontingenten met rechtenvrijdom of tegen een verlaagd recht.

In ieder geval lijken belangrijke tegemoetkomingen nodig voor vruchten in blik, gedroogd fruit en zalmconserven, mede omdat aan een regeling voor deze produkten in de betrokken Gemeenebestlanden grote intern-politieke betekenis wordt gehecht. Onder deze bijzondere omstandigheden zou tegen het instellen van evt. tariefkontingenten van Nederlandse kant geen principiële bezwaren naar voren behoeven te worden gebracht tegen regelingen met een looptijd die langer is dan het einde van de overgangsperiode.

4. Associatie met Gemeenebestlanden.

De principe beslissing omtrent de associatie van afhankelijke en onafhankelijke Gemeenebestlanden zal op een groot aantal punten een nadere uitwerking behoeven. Het betreft hier o.m.:

1) De bijdrage aan het ontwikkelingsfonds.

Voor de eerstkomende vijf jaar kan een gescheiden opzet van de hulpverlening in het kader van de associatie aanvaard worden. De bijdragen van de Zes worden daarbij voorbehouden aan de huidige geassocieerde landen, terwijl de bijdragen voor de nieuwe Gemeenebest-associés geleverd zullen worden door het Verenigd Koninkrijk en door andere nieuwe leden van de EEG en door de evt. geassocieerde neutrale EVA-landen.

Ten einde niettemin het gemeenschappelijke karakter van deze bijdragen en het beginsel van de gelijke behandeling tot uitdrukking te brengen, ware te overwegen of het VK niet een deel van de bijdragen der Zes zou kunnen overnemen, in ruil waarvoor de Zes gelden zouden storten in het fonds voor de Gemeenebest-associés. Dit zou bovendien het voordeel hebben dat Nederland in een betere

positie zou verkeren om een deel te verkrijgen van de aanbestedingen van projekten in de Afrikaanse Gemenebestlanden. Te bedenken valt echter, dat deze "switch" ernstige institutionele complicaties schept t.a.v. het beheer van de fondsen.

2) Consultaties EEG-EAMA.

De Lidstaten van de EEG hebben toegezegd de Afrikaanse landen, waarmede thans over associatie onderhandeld wordt, te consulteren over de associatie van de Gemenebestlanden. Zoals tijdens de laatste ministeriële bijeenkomst met de EAMA-landen duidelijk gemaakt is, zal deze consultatie geen recht van veto voor de Afrikaanse landen inhouden.

De vraag doet zich voor of deze consultaties reeds spoedig, dan wel pas in een veel later stadium der besprekingen geëntameerd moeten worden. Tegen een spoedige consultatie pleit de overweging dat de Afrikanen dan onnodige gelegenheid wordt gegeven om te moeilijkeren. Hiertegenover kan worden aangevoerd dat de Gemeenschap wellicht een sterkere positie heeft, zolang de nieuwe associatieovereenkomst nog niet getekend is, en dat er in het algemeen een voordeel in gelegen is om te trachten de consultatieprocedure zo snel mogelijk af te doen. Uitstel zou toch niet verhinderen dat het onderwerp in ander verband in discussie komt (zeker indien in de loop van het najaar bekend wordt welke Gemenebestlanden zich zullen aanmelden), met het gevaar dat zich terzake complicaties zullen gaan ontwikkelen. Een vroegtijdige consultatie lijkt daarom de voorkeur te verdienen.

3) Ghana.

De positie van Ghana zal wellicht moeilijkheden opleveren bij de nadere uitwerking van het beginsel dat de Afrikaanse Gemenebestlanden in aanmerking komen voor associatie. In dit verband wordt gewezen op de Duitse bezwaren in verband met een evt. verdere toenadering door Ghana tot de DDR en de Franse bezwaren, die gebaseerd zijn op de werkelijke of vermeende slechte relaties van Ghana met nabuurstaten. Het is opmerkelijk dat Frankrijk het eerder gebruikte argument van de neutralistische houding van Ghana niet langer hanteert, waarschijnlijk i.v.m. de positie van Mali en Algerije. Voor Nederland lijken geen van deze argumenten van voldoende gewicht om een associatie af te wijzen, indien Ghana daarom zou verzoeken. Integendeel, een associatie zou met het oog

op de bevordering van de Afrikaanse eenheid en het veiligstellen van ons handelsverkeer met dat land, en tevens om te verhinderen dat Ghana verder afdrijft van het Westen, wenselijk moeten worden geacht.

Een nader onderzoek lijkt noodzakelijk van de modaliteiten die getroffen zouden moeten worden voor het geval Ghana niet om associatie zou verzoeken. Deze regelingen zouden onvermijdelijk minder voordelig dienen te zijn dan de associatie. Te denken ware o.m. aan tariefdecalage op de Engelse markt van het type India-Pakistan met mogelijkheid van consultatie.

4) Cyprus, Malta, Gibraltar.

Hier lijkt een associatie van een nader te bepalen inhoud de beste oplossing. T.a.v. Malta en Gibraltar zal de Engelse Regering nog met voorstellen komen.

5) Hong Kong en andere afhankelijke gebieden.

De EEG heeft toegezegd vóór de toetreding van het VK "mesures appropriées" op het gebied van de handelsbetrekkingen met Hong Kong vast te stellen. Gezien de bijzondere politieke positie van deze Kroonkolonie en de verantwoordelijkheid, die de Engelse Regering ervoor draagt, lijkt het noodzakelijk dat een regeling getroffen wordt, die in geen geval minder gunstig zou uitvallen dan de regeling welke is overeengekomen voor India, Pakistan en Ceylon. Deze regeling zou zelfs als voorbeeld kunnen dienen. Hierbij zou nader kunnen worden onderzocht of aan de Engelse wens om, ook zonder een associatie volgens deel IV van het Verdrag, niettemin uitdrukking te geven aan een bijzondere band tussen de Gemeenschap en Hong Kong, niet tegemoet zou kunnen worden gekomen binnen het kader van het in een vooruitzicht te stellen "comprehensive trade agreement".

Ten aanzien van Aden zou gestreefd dienen te worden naar een statuut analoog aan dat van de Nederlandse Antillen; uiteraard zou iedere regeling t.a.v. de olieëxporten, die uitgaat boven datgene wat aan de Antillen is toegestaan, ook op de Antillen dienen te worden toegepast. Overigens lijkt er geen bezwaar tegen dat in het geval van Aden, evenals bij de overige afhankelijke gebieden, voor welke nog een nader onderzoek vereist is, voorlopig volstaan wordt met een intentieverklaring van de EEG dat de associatie van deze landen in een later stadium, evt. na de toetreding, geregeld zal worden. Een dergelijke intentieverklaring, zou aangevuld moeten

worden met een Marokko-protokol.

6) Tarieven tropische produkten.

Pro memorie zij hier slechts vermeld dat er nog een aantal Engelse wensen ter tafel ligt inzake het buitentarief op tropische produkten.

5. Institutionele problemen.

./.

Voor de vraagstelling op het gebied van de stemmenweging en de financiële verdeelsleutels zij verwezen naar de bijlage van deze nota. Het lijkt gewenst dat de institutionele werkgroep van de Coördinatie Commissie zich op korte termijn met een studie van deze materie belast.

6. Britse landbouw.

Aannemende dat de vraagstukken die zich voordoen bij de toepassing van de bestaande verordeningen (granen, eieren, varkensvlees) opgelost kunnen worden zonder dat zich daarbij belangrijke principiële moeilijkheden zullen voordoen, gaat het thans vooral om de evt. maatregelen t.b.v. de Engelse tuinbouw. De mogelijkheid lijkt aanwezig om op de diverse onderdelen, waaruit het tuinbouwprobleem bestaat, aan de Engelse verlangens ten dele tegemoet te komen, zonder dat daarbij hetzij de Nederlandse exportbelangen, hetzij de funktionering van de groente- en fruitverordening in gevaar gebracht worden.

Het compromis zou langs de volgende lijnen gezocht kunnen worden:

- standstill-periode voor de afbraak van tarieven.

Akkoord kan worden gegaan met een maximale standstill-periode van drie jaar. Hiermede wordt wezenlijk tegemoet gekomen aan de voornaamste Engelse eis op tuinbouw gebied. Het verdient echter aanbeveling allereerst de totale lengte van de overgangperiode in deze sektor vast te stellen, aangezien het vraagstuk van de standstill daarmee tot kleinere proporties wordt teruggebracht.

- lengte overgangperiode.

Deze zou, evenals voor de EEG, 7½ jaar kunnen bedragen. Dit is te beschouwen als een concessie, aangezien hiermede het einde van de overgangperiode na 1970 komt te vallen (1-7-1971 indien toe

trekking plaatsvindt op 1-1-1964).

- referentiedatum voor tariefafbraak.

In beginsel zou deze op 1-1-58 gesteld moeten worden, echter met mogelijkheden van correctie hierop. In ieder geval zouden de tariefverhogingen die ná de toetredingsaanvraag hebben plaatsgevonden onmiddellijk moeten vervallen.

- toepassing kwaliteitsnormen.

Uitstel lijkt niet nodig.

- toepassing van minimumprijzen.

De kennelijke Engelse bereidheid om tenminste gedurende de standstill-periode af te zien van het gebruik van minimumprijzen zou schriftelijk dienen te worden vastgelegd. Voor het overige dient het VK zich te houden aan het ritme voor de afschaffing van minimumprijzen, neergelegd in art. 9 van de Groenten- en Fruitverordening; bij afwijking van dit ritme dient de looptijd van de Engelse toezegging te worden verlengd. Die toezegging dient ook betrekking te hebben op sierteeltprodukten.

- subsidies aan de Engelse tuinbouw.

Een verklaring van de EEG t.a.v. de criteria, waaraan subsidies in het VK dienen te voldoen, dient spoedig te worden opgesteld. Deze criteria dienen enerzijds conform te zijn met het Verdrag, anderzijds niet stringenter dan die welke tussen de Zes (zullen) worden toegepast.

Het feit dat Nederland wellicht zelf moeilijk deze compromisvoorstellen naar voren kan brengen, belet niet dat met medewerking van Italië en Duitsland getracht kan worden deze problematiek op korte termijn tot een einde te brengen.

T.a.v. schape- en lamsvlees is reeds opgemerkt, dat het hier voornamelijk gaat om een probleem van de bescherming van de Engelse producent. Het gemeenschappelijk buitentarief (20 %) voor dit produkt is geen beletsel voor invoer uit het Gemenebest, maar is onvoldoende om de beschermende functie van de huidige "deficiency payments" (bescherming: 80 %) over te nemen. Tegen verhoging van het buitenrecht of de instelling van hoge heffingen bestaat overwegend bezwaar met het oog op het gevaar van onverantwoorde stimulering van de produktie. Onder deze omstandigheden kan akkoord gegaan worden

met een gedeeltelijk behoud van de "deficiency payments", die niet noodzakelijkerwijs binnen de overgangperiode zouden behoeven te worden afgebroken. De gevolgen van de verlangzaamde afbraak zouden in het kader van de communautaire "annual review" kunnen worden onderzocht.

7. De EFTA-landen en Ierland.

A. Oostenrijk, Zweden, Zwitserland.

De eerste en voornaamste vraag, die zich hier voordoet is of en zo ja op welke basis, dit najaar onderhandelingen geopend moeten worden met de EVA landen, die niet om toetreding hebben verzocht.

Voor een spoedig entameren van de onderhandelingen pleit uiteraard de overweging, dat het Verenigd Koninkrijk herhaaldelijk heeft verklaard niet tot toetreding over te zullen gaan, zolang de gewettigde belangen van zijn EVA-partners niet op redelijke wijze zijn behartigd. Vermeden dient te worden dat omtrent het lot van deze landen een zodanig grote onzekerheid blijft bestaan op het ogenblik waarop de onderhandelingen met het VK tot een goed einde zijn gebracht, dat daarin voor de Engelse Regering of voor het Engelse Parlement een reden gelegen kan zijn om niet tot ondertekening, c.q. ratificatie van de overeenkomst over te gaan. Ook is het moeilijk voorstelbaar, dat het VK bereid zou zijn het EVA-Verdrag op te zeggen (en in het algemeen af te zien van een beroep op art. 234), indien de Gemeenschap niet in staat is althans enige indicatie te geven omtrent de regeling die haar t.a.v. de overige EVA-landen voor ogen staat. De betrokken landen zullen overigens ook zelf gaan aandringen op een behandeling van hun uit december 1961 daterende aanvragen.

Aan de andere kant is het twijfelachtig of er binnen de EEG op korte termijn overeenstemming valt te bereiken over het beginsel van associatie met Oostenrijk, Zweden en Zwitserland. Het is bovendien moeilijk te ontkennen (vide Denemarken) dat er, zolang de uitkomst van de besprekingen met Engeland nog onzeker is, weinig kans is op het maken van enige reële voortgang, mochten al onderhandelingen geopend worden. Ook is het wel duidelijk dat met het oog op de gecompliceerdheid van de materie zelfs bij een spoedig begin en een voorspoedig verloop van de besprekingen met de EVA-neutralen een "vue d'ensemble"

van de mogelijke oplossingen niet beschikbaar zal zijn in het voorjaar van 1963, wanneer de Engelse onderhandelingen wellicht afgesloten kunnen worden. Ten slotte moet worden beseft dat het openen van onderhandelingen met de EVA-neutralen onvermijdelijk enige vertraging zal veroorzaken in de voortgang der besprekingen met het VK. Dit laatste kan als een ernstig bezwaar worden opgevat.

Onder deze omstandigheden lijkt het noodzakelijk dat een duidelijker inzicht wordt verkregen in de opvattingen van de Engelse Regering terzake. Indien deze blijk geeft de behartiging der EVA-belangen grote betekenis toe te kennen, dienen door de EEG op korte termijn *e x p l o r a t o i r e* besprekingen met Zweden, Zwitserland en Oostenrijk te worden geopend. Indien echter zou blijken dat het VK niet het risico wil lopen van enige vertraging in de eigen onderhandelingen, zou overwogen kunnen worden om de besprekingen met deze drie landen niet aan te vangen totdat de Engelse toetreding in hoofdzaken geregeld is.

Uitgaande van de eerste veronderstelling, kan opgemerkt worden dat voor exploratoire besprekingen te meer aanleiding is, waar de uiteenzetting van Ministers Kreisky en Lange zeer vaag zijn over de mogelijke inhoud van een associatie en nauwelijke een oordeel mogelijk maken over de vraag of een akkoord op deze basis te realiseren zou zijn.

Exploratoire besprekingen zouden hetzij door de Raad (c.q. PV's) zelf gevoerd kunnen worden, hetzij door de Europese Commissie. Voor het laatste pleit uiteraard de overweging dat daarmee gegaan wordt in de richting van de door de neutralen gewilde procedure van artikel 238, en dat de Raad zich derhalve reeds tot op zekere hoogte committeert ten faveure van een associatie. Men kan zich aan de andere kant echter afvragen of het politieke belang van de onderhavige zaak niet wettigt dat een andere procedure ontworpen wordt waarbij de Lidstaten zelf aktiever betrokken zijn. In dat geval zou de exploratie voorlopig door de Raad dienen te geschieden, evenals dat nu het geval is bij Ierland. Ten einde een zekere synchronisatie te bewerkstelligen met de Engelse onderhandelingen zouden de exploratoire besprekingen in de loop van het voorjaar afgesloten moeten worden en moeten

uitmonden in een Raadsbesluit over de verder te volgen procedure. Uitgaande van de veronderstelling dat tegen die tijd de onderhandelingen met het VK tot een goed einde zijn gebracht, mag men verwachten dat hiervan invloed zal uitgaan enerzijds op de Lidstaten van de EEG om in dit besluit enigermate tegemoetkomend en positief te zijn, en anderzijds op het VK om met een betrekkelijk onvolledig resultaat genoeg te nemen.

Voor de Nederlandse gedachten omtrent de mogelijke inhoud van een associatie moge verwezen worden naar de nota aan de Ministerraad d.d. 8-5-'62 (kenmerk 66 687). In dit verband moet ook gewezen worden op recente Belgische opvattingen, die een oplossing voor het probleem der neutralen zoeken in algemene tariefmaatregelen en in discriminatoire tariefkontingenten. Een verder overleg met de Beneluxpartners lijkt gewenst met het oogmerk hen van deze gedachte af te houden en met hen te zoeken naar oplossingen die de eenheid van het Westen duidelijker accentueren.

B. Portugal.

Een beslissing inzake Portugal zal in belangrijke mate afhankelijk zijn van datgene wat t.a.v. de drie EVA-neutralen beslist wordt. Dezelfde overweging echter, die in het eerste geval pleit voor een spoedig openen van exploratoire besprekingen, geldt ook voor het andere EVA-lid. Hierbij wordt in herinnering gebracht dat Portugal niet om een associatie heeft verzocht maar om een niet nader aangeduide vorm van economische samenwerking. Gezien de moeilijkheden van min of meer principiële aard, die deze aanvraag belasten, zou binnen de Zes allereerst overleg gepleegd moeten worden over de positieve en economische aspecten van de verschillende vormen van samenwerking. Nederland zou zich hierbij voorlopig op het standpunt kunnen stellen dat vermeden moet worden dat er voor dit land geen enkele regeling tot stand zou komen. Als minimum-regeling zou gedacht kunnen worden aan het toekennen aan Portugal van de overgangsbepalingen (décalage, consultatie), die ook aan Gemenebestlanden worden toegekend bij uitvoer naar Engeland; als maximum zou te denken zijn aan een associatie van het type-Griekenland. Een keuze lijkt op dit ogenblik nog niet opportuun.

C. Ierland.

Het lijkt noodzakelijk dat de Raad tot een beslissing komt t.a.v. de Ierse aanvraag. De exploratoire procedure die thans plaats vindt, kan bezwaarlijk veel langer worden voortgezet. Bovendien moet, in verband met de Engelse toetreding, een oplossing gevonden worden voor het probleem van de vrije toegang van Ierse exporten op de Engelse markt.

Het Nederlandse standpunt zou vooralsnog gebaseerd kunnen zijn op de hypothese van het volwaardige lidmaatschap. Indien in de loop der besprekingen zou blijken dat de oplossing der problemen niet met een toetreding te verenigen zou zijn, of dat er tussen de Lidstaten alleen overeenstemming te bereiken zou zijn op basis van een associatie, zou Nederland de voorkeur voor toetreding kunnen laten vallen.

D. Denemarken, Noorwegen.

Er lijkt op dit ogenblik geen aanleiding te zijn om hetzigt en aanzien van de materie het zij ten aanzien van de procedure een ingrijpende verandering van standpunt te overwegen. Wel zou Nederland in de periode van het voorzitterschap er naar dienen te streven dat althans voor een belangrijk gedeelte van de douane-unie problemen van Denemarken een oplossing wordt gevonden. Zo zou b.v. op het punt van de uitgangsdatum van de tariefafbraak dit najaar een akkoord behoren te worden bereikt.

11 september 1962

ANNEX

Institutionele kwesties.

Bij toetreding van nieuwe leden zullen een aantal wijzigingen in de institutionele bepalingen van het EEG-verdrag noodzakelijk zijn. In het onderstaande zullen voorlopig alleen de twee belangrijkste kwesties die de meeste moeilijkheden zullen opleveren, nl. de stemmenweging bij gekwalificeerde meerderheidsbesluiten (art.148) en de verschillende financiële verdeelsleutels worden besproken. Uitgegaan is daarbij van de veronderstelling dat de uitgebreide EEG uit negen of tien leden zal bestaan. Englands toetreding zal immers vrijwel zeker gepaard gaan met toetreding van Denemarken en Noorwegen. Alleen voor Ierland lijkt het onzeker of dit land wel het volledig lidmaatschap deelachtig zal worden.

A. Stemmenweging bij gekwalificeerde meerderheidsbesluiten in de Raad.

Hoewel Nederland zelf steeds principiële bezwaren heeft gehad tegen de stemmenweging als zodanig en tegen de toepassing daarvan, zij als uitgangspunt gesteld dat de regeling in een uitgebreide EEG zo nauw mogelijk aan moet sluiten bij het huidige stelsel van art.148 teneinde de onderhandelingen zo vlot mogelijk te doen verlopen. Bij toetreding van Engeland en twee of drie kleine landen zullen dan ook de volgende beginselen in acht moeten worden genomen:

- (i) gekwalificeerde meerderheid :
  - deze ware te handhaven op + tweederde.
- (ii) stemmenweging :
  - Engeland dient een gelijk aantal stemmen te bezitten als elk der andere grote landen;
  - de toetredende kleine landen dienen een gelijk aantal stemmen te bezitten als Nederland of België of een aantal dat tussen dat van Nederland en België enerzijds, Luxemburg anderzijds in ligt. Het verschil in nationaal inkomen geeft enige, zij het niet dwingende reden voor een dergelijke differentiatie in stemmen-gewicht;
  - elk groot land dient in ieder geval tweemaal zoveel stemmen te bezitten als Nederland of België.
- (iii) mogelijke blokkerende minderheidscombinaties :
  - één groot land dient overstembaar te zijn.

De relatief sterke toeneming van het aantal kleine landen doet echter in het bijzonder de volgende vragen rijzen :

- dienen de kleine landen tezamen of zelfs alle kleine landen min één ook bij een totaal ledental van 9 of 10 landen overstembaar te blijven ?
- dient bij een ledental van 9 of 10 landen de regel ingevoerd te worden, dat twee grote landen overstembaar zijn ?

Voorts is het van belang zich in verband met de toevloed van nieuwe landen de vraag te stellen :

- moet (en kan) al of niet worden voorkomen dat de nieuw toetredende landen tezamen een besluit kunnen blokkeren ?

Naar aanleiding van het antwoord op deze vragen zal men in bovengenoemde (sub i en ii) beginselen, voor zover deze althans ruimte voor variatie laten, enige modificaties moeten brengen, d.w.z.

- het vereiste van 2/3 iets wijzigen; en/of
- al of niet een zekere differentiatie aanbrenge in het stemmengewicht van Nederland en België enerzijds, de toetredende kleine landen anderzijds; en/of
- het relatieve stemmengewicht van een groot land ten opzichte van Nederland of België in beperkte mate verzwaren.

B. De financiële verdeelsleutels.

De verdeelsleutel voor de bijdragen aan de begroting, voor het Sociaal Fonds en voor de Europese Ontwikkelingsbank zullen bij toetreding van nieuwe leden een wijziging moeten ondergaan. Ook hier dient als uitgangspunt te worden gesteld dat in het belang van een vlot verloop van de onderhandelingen op dit punt een opnieuw in discussie stellen van de aan deze verschillende verdeelsleutels ten grondslag liggende beginsels zo veel mogelijk dient te worden vermeden.

a. Verdeelsleutel begroting.

Bij de bepaling van de huidige sleutel hebben voornamelijk twee factoren een rol gespeeld :

- (i) de draagkracht gemeten naar nationaal inkomen.
- (ii) de politieke overweging, dat de grote landen, resp. Nederland en België voor een gelijk percentage dienen te worden aangeslagen.

De huidige verdeelsleutel is als volgt:

België en Nederland : 7,9%; Duitsland, Frankrijk en Italië: 28% en Luxemburg : 0,2%.

Bij toetreding van nieuwe leden zullen de vier grote landen, resp. Nederland en België in ieder geval eenzelfde percentage moeten betalen.

De volgende vragen doen zich echter voor:
- dient het aandeel van alle grote landen tezamen gehandhaafd te worden op het huidige percentage (3 x 28% = 84%) of dient dit aangepast te worden aan de reële verhouding in nationaal inkomen volgens de laatst bekende gegevens tussen de vier grote landen enerzijds, de vijf of zes kleine anderzijds (in 1960: + 86% tegenover + 14%).^{x)}

x) Nationaal inkomen in miljard \$:

België	12.2	Italië	32.0
Nederland	11.2	Engeland	70.7
Luxemburg	0.5	Denemarken	6.0
Duitsland	65.7	Noorwegen	4.4
Frankrijk	57.7	Ierland	1.8

- dient tussen Nederland en België enerzijds, de toetredende kleine landen anderzijds, resp. tussen de toetredende kleine landen onderling een differentiatie in contributiepercentages te worden aangebracht ?

Indien men tot een dergelijke differentiatie zou willen overgaan, dan zou uit het oogpunt van nationaal inkomen het percentage van Denemarken en Noorwegen ongeveer de helft moeten zijn van dat van Nederland en België en het percentage Ierland moeten liggen tussen dat van Denemarken en Noorwegen en dat van Luxemburg.

b. Verdeelsleutel Sociaal Fonds.

Bij de vaststelling van deze sleutel ^{x)} heeft uiteraard de overweging van de economische draagkracht de belangrijkste rol gespeeld, zodat meer differentiatie in contributie percentage binnen de groep kleine, resp. grote landen is aangebracht. Alleen Frankrijk en Duitsland betalen een gelijk percentage ondanks het vrij aanzienlijke verschil in nationaal inkomen tussen deze twee landen. Het lijkt voor de hand te liggen deze gelijkstelling bij toetreding ook tot Engeland uit te breiden.

Handhaving van een percentageverschil tussen Nederland en België lijkt op grond van het nationaal inkomen momenteel niet meer gerechtvaardigd. Blijft alleen de vraag of Denemarken en Noorwegen al of niet voor eenzelfde percentage moeten worden aangeslagen. Voor het overige lijkt de bepaling van de contributiepercentages aan de hand van het nationaal inkomen van de verschillende landen geen bijzondere problemen op te leveren.

c. Investeringsbank.

De verdeling van de bijdragen in het nominaal kapitaal (1000 miljoen \$) van de Investeringsbank (25% gestort) luidt als volgt : Duitsland, Frankrijk: 300; Italië: 240; België: 86,5; Nederland: 71,5 en Luxemburg 2 miljoen \$. Deze verdeling volgt in grote lijnen de verdeelsleutel van het Sociaal Fonds.

Twee vragen doen zich hier voor :

- dient het (nominaal en /of gestort) kapitaal bij toetreding van nieuwe leden te worden uitgebreid of op het zelfde niveau te worden gehandhaafd ?
- dient de bovenstaande verhouding tussen de bijdragen van de Zes gehandhaafd te worden, waaraan men dan vervolgens de bijdragen van de nieuwe leden zoveel mogelijk aan kan passen met in achtneming van hun nationaal inkomen ? Of maakt men met de verdeelsleutel van het Sociaal Fonds als leidraad een geheel nieuwe verdeling ?

x) Deze luidt : België 8,8%; Duitsland en Frankrijk: 32%; Italië: 20%; Luxemburg: 0,2% en Nederland 7%.